

เอกสารประกอบการพิจารณา

รายงานผลการปฏิบัติงานของ
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓

จัดทำโดย กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงาน
สำนักกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา “รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓” ฉบับนี้ กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงานสำนักกำกับและตรวจสอบ ได้จัดทำขึ้นตามกรอบภาระหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีขององค์กรอิสระต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของรายงาน ทั้งนี้ เพื่อใช้สำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา โดยเฉพาะ

สำนักกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤศจิกายน ๒๕๕๖

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ ๑ การตรวจเงินแผ่นดิน	๑
ส่วนที่ ๒ ผลการปฏิบัติงาน	๑
๑) สรุปผลการปฏิบัติงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	๒
๒) การตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี	๒
๓) การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน	๓
๔) การตรวจสอบการเงินทั่วไป	๓
๕) การตรวจสอบงบการเงิน/รายงานการเงิน	๓
๖) การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง	๕
๗) การตรวจสอบสืบสวน	๖
๘) การตรวจสอบการดำเนินงาน	๖
๙) การตรวจสอบลักษณะอื่น	๗
๑๐) ผลการดำเนินงานด้านวินัยทางงบประมาณและการคลัง	๘
ส่วนที่ ๓ การบริหารงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	๙

เอกสารประกอบการพิจารณา
รายงานผลการปฏิบัติงานของ
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓

รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ การตรวจเงินแผ่นดิน

ส่วนที่ ๒ ผลการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ ๓ การบริหารงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ทั้งนี้ เนื้อหาหลักต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ ๑ การตรวจเงินแผ่นดิน

ส่วนที่ ๑ การตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วยสาระสำคัญ ๕ ส่วนคือ

๑. องค์การการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๒. การกำหนดแผนการตรวจสอบประจำปีของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยใช้การสื่อสารแบบ ๒ ทาง ทั้งการสื่อสารจากผู้บริหารสู่ผู้ปฏิบัติ (Top-down) เพื่อรับฟังนโยบายจากผู้บริหารและร่วมกันตัดสินใจแก้ปัญหา และการสื่อสารจากผู้ปฏิบัติสู่ผู้บริหาร (Bottom-up) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการตรวจสอบและวิธีการที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผน

๓. ลักษณะงานตรวจสอบ โดยจำแนกเป็น การตรวจสอบการเงิน การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบสืบสวน การตรวจสอบการดำเนินงาน การตรวจสอบลักษณะอื่น

๔. งบประมาณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๑,๕๐๐.๒๕ ล้านบาท โดยจำแนกเป็นงบบุคลากร จำนวน ๑,๑๑๓.๑๐ ล้านบาท งบดำเนินงาน จำนวน ๒๐๘.๓๗ ล้านบาท และงบลงทุน จำนวน ๑๗๘.๗๘ ล้านบาท

๕. บุคลากร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีบุคลากรทั้งสิ้น ๓,๐๑๘ คน จำแนกเป็นข้าราชการ ๒,๔๒๓ คน ลูกจ้างประจำ ๔๔ คน และลูกจ้างชั่วคราว ๕๐๑ คน

ส่วนที่ ๒ ผลการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ ๒ ผลการปฏิบัติงานประกอบด้วยเนื้อหาหลัก ๔ ประการ คือ ๑) สรุปผลการปฏิบัติงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ๒) การตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี ๓) การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน ๔) การตรวจสอบการเงินทั่วไป ๕) การตรวจสอบงบการเงิน/

รายงานการเงิน ๖) การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ๗) การตรวจสอบสืบสวน ๘) การตรวจสอบการดำเนินงาน ๙) การตรวจสอบลักษณะอื่น และ ๑๐) ผลการดำเนินงานด้านวินัยทางงบประมาณและการคลัง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) สรุปผลการปฏิบัติงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เป็นการประมวลการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๙ ที่กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่ตรวจบัญชี ตรวจสอบการรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจที่ได้จากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค และเงินช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศหรือต่างประเทศ

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหน่วยรับตรวจในความรับผิดชอบทั้งสิ้น ๗๑,๘๖๖ หน่วย โดยจำแนกเป็นหน่วยรับตรวจราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๖๒,๕๒๐ หน่วย ราชการส่วนท้องถิ่น ๘,๗๕๒ หน่วย รัฐวิสาหกิจ และบริษัทย่อย ๒๕๔ หน่วย เงินทุนหมุนเวียน ๑๗๐ หน่วย และหน่วยรับตรวจอื่น ๑๗๐ หน่วย

จากจำนวนหน่วยรับตรวจข้างต้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตรวจเสร็จและออกรายงาน จำนวน ๗,๓๓๒ หน่วย โดยเป็นการตรวจสอบในประเด็นเรื่องต่าง ๆ คือ การเงินทั่วไป งบประมาณ เงินอุดหนุน การจัดเก็บรายได้ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบสืบสวน และการตรวจสอบการดำเนินงาน

ทั้งนี้ การตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ ข้างต้น พบว่า หน่วยรับตรวจที่มีการดำเนินการแล้วเสร็จจนถึงออกรายงานมากที่สุด คือ ราชการส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา จำนวน ๕,๒๗๒ หน่วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเรื่องการเงินทั่วไป จำนวน ๑,๕๖๘ หน่วย รองลงไป คือ การตรวจสอบในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๑,๔๓๒ หน่วย

นอกจากนี้ ในการตรวจสอบเงินงบประมาณแผ่นดิน ในเรื่องมูลค่างานตามสัญญาซื้อจ้าง จำนวน ๓๓๙,๖๑๒.๖๐ ล้านบาท พบว่ามีมูลค่าความเสียหาย/ค่าเสียโอกาส จำนวน ๒๗,๗๘๓.๒๒ ล้านบาท ซึ่งจำแนกเป็นเงินงบประมาณที่เรียกคืนหรือรายได้ที่จัดเก็บเพิ่ม จำนวน ๙๒๙.๙๘ ล้านบาท และประมาณการมูลค่าความเสียหายที่รัฐสูญเสียงบประมาณโดยไม่ประหยัดหรือสูญเสียรายได้ จำนวน ๒๖,๘๕๓.๒๔ ล้านบาท และโดยภาพรวมของการตรวจสอบในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ พบว่า มีหน่วยรับตรวจที่ตรวจสอบแล้วมีข้อสังเกต จำนวน ๓,๕๒๒ หน่วย และมีเงินงบประมาณที่เรียกคืนหรือรายได้ที่จัดเก็บเพิ่ม จำนวน ๙๒๙.๙๘ ล้านบาท

๒) การตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตรา ซึ่งเป็นบัญชีสำหรับบันทึกสินทรัพย์หนี้หลังรับตรออกรื้อบัญชีสำรองพิเศษ ซึ่งเป็นบัญชีรับโอนเงินคงเหลือหรือโอนชดเชยจำนวนที่ไม่พอแก่การจ่ายของบัญชีผลประโยชน์ประจำปีทุกสิ้นปี และรับโอนค่าของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้ตรวจสอบบัญชีผลประโยชน์ประจำปี ซึ่งเป็นบัญชีสำหรับบันทึกผลประโยชน์ที่เกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีสำรองพิเศษและบัญชีผลประโยชน์ประจำปี ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม

๒๕๕๒ บัญชีกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของทุนสำรองเงินตราของธนาคารแห่งประเทศไทย และแสดงความเห็นว่า งบการเงินที่แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ ผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และรายงานแสดงรายการสรุปของบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีสำรองพิเศษ และบัญชีผลประโยชน์ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริง

๓) การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน

กระทรวงการคลังได้ส่งรายงานการเงินของแผ่นดินประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ซึ่งจัดทำตามหลักเกณฑ์คงค้างแบบผสม (Modified Accrual Basis) โดยใช้บัญชีของหน่วยงานกลาง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมบัญชีกลาง และอยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อผิดพลาดจากการบันทึกบัญชีมาปรับปรุงนอกระบบ GFMS เพื่อจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดิน ประมาณ ๗๐๐ รายการ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๒ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

๔) การตรวจสอบการเงินทั่วไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการเงินทั่วไปของหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล และการประปาของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบด้านการบัญชี การรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นไปตามหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมติคณะรัฐมนตรี หรือไม่ ทั้งนี้ได้ตรวจสอบในปีงบประมาณก่อนแต่เสนอรายงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ และตรวจสอบในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ รวมทั้งสิ้น ๑๐๑ หน่วย ซึ่งปรากฏว่า หน่วยรับตรวจจำนวน ๒๕ หน่วย มีข้อสังเกตที่มีมูลค่าความเสียหายต้องเรียกเงินคืนและนำส่งเงินให้ครบถ้วนรวม ๖.๗๔ ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นรายการนำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดินไม่ครบถ้วน และเงินขาดบัญชี

ในการนี้ ยังได้มีการจัดทำข้อสังเกตด้านการปฏิบัติงานที่สำคัญหลายประการ อาทิ การไม่จัดให้มีการตรวจสอบการรับ-จ่ายเงินเป็นประจำ ยกยอดสินทรัพย์เข้าสู่ระบบ GFMS ไม่ครบถ้วน ไม่มีครุภัณฑ์ให้ตรวจสอบ บันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างที่จัดทำด้วยมือไม่แล้วเสร็จ ทำให้ไม่สามารถระทบบยอดบัญชีที่จัดทำด้วยมือกับการบันทึกผ่านระบบ GFMS ได้ ไม่มีการบันทึกบัญชีในระบบ GFMS ใบสำคัญค้างจ่ายมียอดคงเหลือตามบัญชีสูงกว่ารายละเอียด ไม่มีหลักฐานในการบันทึกบัญชี เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังได้มีการตรวจสอบการเงินทั่วไปของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑,๕๖๙ หน่วย โดยปรากฏข้อตรวจพบที่มีมูลค่าเป็นตัวเงินอันเนื่องมาจากการปฏิบัติที่ผิดไปจากระเบียบแบบแผนของทางราชการ ซึ่งมีมูลค่าความเสียหายที่ต้องส่งเงินคืนราชการส่วนท้องถิ่นหรือต้องนำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน จำนวน ๑๘๘.๑๓ ล้านบาท ส่วนข้อตรวจพบด้านการปฏิบัติงานของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น เป็นข้อตรวจพบที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน อาทิ การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนที่ไม่อยู่ในอำนาจการเบิกจ่าย การขาดการควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ การจัดทำงบประมาณประจำปีไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น การขาดความเข้าใจการใช้หลักเกณฑ์การกำหนดราคางานก่อสร้าง การประเมินค่ารายปีของทรัพย์สินไม่ประเมินค่าเข้ามามาตรฐานกลางตามลักษณะของทรัพย์สินและทำเลที่ตั้งของทรัพย์สิน รวมทั้ง การจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินไม่เป็นปัจจุบัน

๕) การตรวจสอบงบการเงิน/รายงานการเงิน

ผลการตรวจสอบงบการเงิน/รายงานการเงินของหน่วยรับตรวจในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

๕.๑ การตรวจสอบรายงานการเงินหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๑๒ หน่วย รวม ๑๙๕ งบ พบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่ผิดไปจากระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยมีมูลค่าความเสียหายต้องส่งเงินคืนเป็นรายได้แผ่นดิน หรือส่งเงินคืนเป็นเงินรายได้ของหน่วยงานกรณีเป็นเงินนอกงบประมาณ จำนวน ๑.๑๖ ล้านบาท

๕.๒ การตรวจสอบงบการเงินรัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อย จำนวน ๑๕๐ หน่วย รวม ๔๗๗ งบ พบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่ผิดไปจากระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยมีมูลค่าความเสียหายต้องส่งเงินคืน จำนวน ๑.๖๘ ล้านบาท นอกจากนี้ ได้มีการสอบทานและรายงานผลการสอบทานงบการเงินของรัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อยของรัฐวิสาหกิจทุกไตรมาส จำนวน ๒๓๔ งบ รวมทั้งได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ตรวจสอบงบการเงินของรัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อยของรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๖๒ งบ และตรวจสอบเฉพาะกรณี ๒๗ รายงาน สอบทานฉบับคำแปล ๕๓ งบ

ทั้งนี้ ในการตรวจสอบงบการเงินจำนวน ๑๖๒ งบ ดังกล่าว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชี และการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยภาพรวม เพื่อแสดงความเห็น โดยพบข้อพิจารณาที่สำคัญ คือ

๑) การแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวน ๑๓๐ งบ แสดงว่า งบการเงินโดยรวมแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของรัฐวิสาหกิจโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

๒) แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข จำนวน ๑๕ งบ แสดงว่า งบการเงินโดยรวมถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญของหลักบัญชีทั่วไป ยกเว้นผลกระทบเรื่องขัดแย้งกับผู้บริหารที่มีสาระสำคัญหรือยกเว้นผลกระทบของรายการปรับปรุงที่จำเป็นในรายการที่ตรวจสอบไม่ได้

๓) การไม่แสดงความเห็น จำนวน ๓ งบ แสดงว่า ถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบโดยไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นทดแทนจนได้หลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสม ที่มีผลกระทบต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก

๔) การแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง จำนวน ๑๔ งบ แสดงว่า ผลกระทบของความขัดแย้งกับผู้บริหารมีสาระสำคัญต่องบการเงินมาก

๕.๓ การตรวจสอบงบการเงินกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน จำนวน ๑๔๑ หน่วย รวม ๔๙๐ งบ ผลการตรวจสอบพบการปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องผิดไปจากระเบียบแบบแผนของทางราชการที่กำหนด จำนวน ๘ เรื่อง คิดเป็นมูลค่าความเสียหายที่ต้องเรียกเงินคืน จำนวน ๔.๒๖ ล้านบาท เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบ หรือไม่มีระเบียบกำหนดให้เบิกจ่าย เงินขาดบัญชี ไม่นำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดิน และไม่ส่งดอกผลคืนกองทุน

๕.๔ การตรวจสอบรายงานการเงินหน่วยงานอิสระ องค์การมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐ จำนวน ๘๓ หน่วย รวม ๑๑๖ งบ พบการปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องผิดไปจากระเบียบแบบแผนของทาง

ราชการกำหนด สามารถคำนวณเป็นมูลค่าความเสียหายต้องส่งเงินคืนเป็นรายได้แผ่นดิน หรือส่งเงินคืนเป็นรายได้ของหน่วยงานกรณีเป็นเงินนอกงบประมาณ จำนวน ๐.๖๓ ล้านบาท

๕.๕ การตรวจสอบรายงานการเงินหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร เพื่อแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินว่าเป็นไปตามหลักการบัญชีที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติหรือไม่ รวมถึงได้ตรวจสอบงบการเงินของสถานธนาบาลของเทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑,๕๖๘ หน่วย โดยมีข้อสังเกตประกอบการตรวจสอบ จำนวน ๑,๓๓๖ หน่วย ซึ่งพบข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ทั้งในด้านการงบประมาณ การบัญชี การเงิน การพัสดุ การควบคุมการใช้รถยนต์ และการควบคุมภายใน รวมทั้งข้อบกพร่องที่มีความเสียหาย ต้องเรียกคืนเงินหรือจัดเก็บรายได้เพิ่มจากผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๕๑๒.๐๒ ล้านบาท อันเนื่องจากการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ การจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ รวมถึงการจัดเก็บรายได้ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน เงินขาดบัญชี

๖) การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แบ่งลักษณะการตรวจสอบออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ การตรวจสอบการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการดำเนินการประกวดราคา และการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามสัญญา รวมทั้งการใช้ประโยชน์ รวม ๒,๓๘๙ หน่วย มูลค่าตามสัญญา ๖๕,๑๑๕.๗๐ ล้านบาท ซึ่งพบหน่วยงานภาครัฐดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และบางส่วนดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใส รวม ๑,๐๘๒ หน่วย จำนวน ๑,๒๕๔ เรื่อง เป็นมูลค่าตามสัญญา ๓,๑๕๓.๓๕ ล้านบาท และในจำนวนดังกล่าวตรวจพบข้อบกพร่องซึ่งมีมูลค่าความเสียหายและเรียกให้ชดใช้คืนเงิน จำนวน ๑๒๗ หน่วย ๑๓๒ เรื่อง เป็นเงิน ๖๔.๑๖ ล้านบาท ทั้งนี้ ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบทั้ง ๓ ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

- ข้อบกพร่องในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างที่ตรวจสอบพบ ได้แก่ ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างและแผนการจัดหาพัสดุประจำปี ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดหาพัสดุประจำปี การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดหาพัสดุไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง หรือไม่จัดทำแผนฯ เพิ่มเติม กรณีได้รับงบประมาณเพิ่มเติมระหว่างปี ไม่ส่งแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง หรือแผนการแก้ไขเพิ่มเติมให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่รายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างตามระยะเวลาที่กำหนด ตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

- ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบการประกวดราคา ได้แก่ ข้อความในประกาศประกวดราคาหรือสอบราคาไม่สอดคล้องกับเอกสารประกอบไม่สอดคล้องกันหรือไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามที่ระเบียบกำหนด คณะกรรมการพิจารณาผลหรือคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ไม่รอบคอบ รวมทั้งการจัดประกาศประกวดราคาหรือสอบราคาและเอกสาร ไม่เป็นไปตามแบบตัวอย่างกำหนด โดยกำหนดข้อความหรือเงื่อนไขที่มีลักษณะกีดกัน ไม่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม

- ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบการจัดทำสัญญาและการปฏิบัติงานตามสัญญา ได้แก่ การคำนวณราคากลางไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ทำให้ราคาสูงกว่าที่ควร การไม่ดำเนินการตาม

ระเบียบ หรือการควบคุมภายในไม่เป็นไปตามหลักการที่ดี การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามสัญญาหรือแบบ
 ทุกรายการ หรือมีการละเว้นการปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา การจัดทำสัญญาไม่เป็นไปตามระเบียบหรือแบบ
 ที่กำหนดหรือไม่รัดกุม ขาดการติดตามตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของสิ่งก่อสร้างในช่วงระยะเวลา
 ประกันหรือก่อนคืนหลักประกัน และการใช้ประโยชน์จากพัสดุหรือสิ่งก่อสร้างไม่คุ้มค่า

๗) การตรวจสอบสืบสวน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบสืบสวนในลักษณะการแสวงหาข้อเท็จจริงและ
 รวบรวมพยานหลักฐานกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทุจริต การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อมูลจาก
 ผู้ร้องเรียน ข่าวจากสื่อมวลชน ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มี
 หนังสือแจ้งให้หน่วยรับตรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนด
 จำนวน ๑๓๙ หน่วย โดยจำแนกเป็นประเด็นความผิดได้ จำนวน ๑๔๕ เรื่อง ประกอบด้วย ข้อบกพร่อง
 กรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หรือข้อบกพร่องกรณีไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องปฏิบัติ และ
 ข้อบกพร่องกรณีมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความ
 เสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ โดยประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ทำให้รัฐต้องสูญเสีย
 งบประมาณ และรายได้เป็นเงิน ๑๑๓.๕๐ บาท ซึ่งสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายดังกล่าว คือ ผู้บริหาร
 และผู้ปฏิบัติงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนที่ราชการ
 กำหนด ซึ่งเป็นการกระทำทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา การขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจ
 หน้าที่โดยมิชอบ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม การเอื้อประโยชน์
 ต่อพวกพ้อง โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายต่องบประมาณของทางราชการ

ทั้งนี้ หน่วยรับตรวจที่ถูกตรวจสอบพบข้อบกพร่องทั้ง ๑๓๙ หน่วย ข้างต้น สามารถจำแนก
 เป็นข้อบกพร่องของหน่วยรับตรวจประเภทต่าง ๆ คือ หน่วยงานส่วนราชการ จำนวน ๓๘ หน่วย จำนวน
 ๔๓ เรื่อง หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน ๘๙ หน่วย จำนวน ๙๕ เรื่อง หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
 จำนวน ๔ หน่วย จำนวน ๔ เรื่อง และหน่วยงานอิสระ จำนวน ๓ หน่วย จำนวน ๓ เรื่อง โดยประเด็น
 ความผิดส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งมีการจัดซื้อจัดจ้าง การปฏิบัติหน้าที่ หรือการละเว้น
 การปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบพัสดุโดยมิชอบ และการปฏิบัติผิดระเบียบแบบแผนที่ราชการกำหนด จำนวน
 ๑๑๕ เรื่อง (ร้อยละ ๗๙.๓๑)

๘) การตรวจสอบการดำเนินงาน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการดำเนินงาน จำนวน ๑๓ โครงการ ครอบคลุม
 ๑,๐๔๖ หน่วยงาน พบว่า รัฐสูญเสียเงินงบประมาณโดยไม่ประหยัด หรือสูญเสียรายได้ ซึ่งอาจประมาณ
 การมูลค่าความเสียหาย/ค่าเสียโอกาส เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๒๖,๘๔๒.๘๕ ล้านบาท

ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่สำคัญ ดังนี้
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่
 โครงการคาราวานเสริมสร้างเด็ก และการบริหารจัดการสินเชื่อผดุงนันทนาการชำระหนี้ของเงินให้กู้
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่

งานพัฒนาสถาบันเกษตรกร (วิสาหกิจชุมชน) และกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

งานก่อสร้างฝายต้นน้ำและการปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้แก่

แผนทิศทางการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๐ และงานให้บริการโทรศัพท์สาธารณะของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

กระทรวงพลังงาน ได้แก่

การตรวจสอบประเมินผลกองทุนเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์พลังงาน และโครงการภายใต้แผนงานพัฒนาพลังงานทดแทน

กระทรวงมหาดไทย ได้แก่

การพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการจัดการเก็บข้อมูลของครัวเรือนด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ชนิดพกพา (Pocket PC) การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ การบริหารจัดการภารกิจถ่ายโอนตามแผนการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี การบริหารจัดการภารกิจถ่ายโอนตามแผนการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies : ICT) ให้กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี การดำเนินงานและการบริหารจัดการภารกิจเกี่ยวกับการจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่

โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย (อวท.)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

การดำเนินงานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ) ระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Central University : CUAS)

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน

๗) การตรวจสอบลักษณะอื่น

เป็นการตรวจสอบซึ่งไม่เข้าลักษณะ ๘ ประการข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี อาทิ การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ การตรวจสอบเงินอุดหนุน

- การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ประเภทต่าง ๆ ทั้งการจัดเก็บรายได้ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต อากรแสตมป์ และรายได้อื่น ๆ จำนวน ๒๗ หน่วย โดยมีข้อสังเกตจำนวน ๒๗ หน่วย ประกอบด้วย ข้อสังเกตที่ไม่มีมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเลข จำนวน ๔ หน่วย และมีมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเลข จำนวน ๒๓ หน่วย เป็นเงิน ๒๒.๙๕ ล้านบาท จำแนกเป็นรายได้เรียกเพิ่ม จำนวน ๑๒.๕๗ ล้านบาท และภาษีค้างนาน จำนวน ๑๐.๓๘ ล้านบาท โดยข้อสังเกตส่วนใหญ่เกิดจากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมไม่ถูกต้อง เนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ การคำนวณภาษีผิดพลาด เจ้าหน้าที่ไม่เร่งรัดจัดเก็บรายได้ให้เป็นไปตาม

เป้าหมาย และฐานข้อมูลทะเบียนภาษีไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการนำเข้าข้อมูลจากแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บรายได้ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ไม่ออกสำรวจข้อมูลทรัพย์สินอย่างจริงจัง

- การตรวจสอบเงินอุดหนุน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบเงินอุดหนุน จำนวน ๗ หน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานที่ให้เงินอุดหนุน จำนวน ๕ หน่วยงาน ๔๘ โครงการ และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตุล ๒ โรงเรียน รวมเป็นเงิน ๑๑๐,๐๓๙.๓๒ ล้านบาท และหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน จำนวน ๑ หน่วยงาน คือ สำนักงานการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี รับเงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อดำเนินโครงการ จำนวน ๗ โครงการ เป็นเงิน ๒๑.๖๕ ล้านบาท

๑๐) ผลการดำเนินงานด้านวินัยทางงบประมาณและการคลัง

การดำเนินงานด้านวินัยทางงบประมาณและการคลังนั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐโดยกำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ และการดำเนินงานด้านวินัยทางงบประมาณและการคลังตั้งแต่ระยะเบี่ยง มีผลใช้บังคับจนถึงสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๕๐ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วินิจฉัยชี้ขาดเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังแล้วจำนวน ๒๕ เรื่อง โดยให้ยุติเรื่อง จำนวน ๔ เรื่อง และลงโทษปรับทางปกครอง จำนวน ๒๑ เรื่อง คิดเป็นเงินค่าปรับทางปกครอง ทั้งสิ้น ๓,๓๒๔,๕๖๕.๐๐ บาท

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานด้านวินัยทางงบประมาณและการคลังในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ สามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

ด้านสำนวนและคดีความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ มีเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลังที่ต้องดำเนินการ จำนวน ๕๔๙ เรื่อง ประกอบด้วยเรื่องที่เสนอให้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๔๓ เรื่อง เทศบาล จำนวน ๑๕๔ เรื่อง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๒๐ เรื่อง องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๒๐ เรื่อง เมืองพัทยา จำนวน ๑ เรื่อง และรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๑ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการในชั้นรับพิจารณา จำนวน ๔๗๒ เรื่อง (ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการตรวจเรื่อง จำนวน ๒๔๑ เรื่อง และอยู่ระหว่างรอเสนอคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังพิจารณาสั่งรับเรื่อง จำนวน ๒๓๑ เรื่อง) เรื่องในชั้นสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริง จำนวน ๕๗ เรื่อง ชั้นไต่สวน/สรุปสำนวน จำนวน ๑๑ เรื่อง ชั้นคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังพิจารณา จำนวน ๖ เรื่อง และชั้นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวินิจฉัยชี้ขาด จำนวน ๓ เรื่อง ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง จำนวน ๑ เรื่อง โดยให้ยุติเรื่อง

ด้านการปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับวินัยทางงบประมาณและการคลัง

สำนักงานวินัยทางงบประมาณและการคลังได้ดำเนินการยกย่องระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. โดยได้ส่งให้ข้าราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างระเบียบฯ ดังกล่าว ปรากฏว่า

มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ ๘๗ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ ๓ ขณะนี้ อยู่ระหว่างการเสนอข้อมูลผลการแสดงความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังพิจารณา

ด้านการเผยแพร่คำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานวินัยทางงบประมาณและการคลัง เห็นว่า ควรมีการเผยแพร่คำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง จำนวน ๒๕ เรื่อง ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว เพื่อประโยชน์ในการปราชญ์ละเมิดวินัยทางงบประมาณและการคลังโดยทั่วไป และเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษา อันจะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบและการพิจารณาเสนอเรื่องความผิดทางงบประมาณและการคลัง รวมทั้งให้หน่วยรับตรวจได้เห็นแนวทางในการพิจารณาความผิด เพื่อเป็นข้อพึงระวังในการบริหารการเงินและการคลังต่อไป

ส่วนที่ ๓ การบริหารงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้แบ่งเนื้อหาการบริหารงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การพัฒนาบุคลากร
- งานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

การพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรหลากหลายวิธี อาทิการจัดการฝึกอบรมและสัมมนาภายในห้องฝึกอบรม การจัดฝึกอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) การจัดส่งบุคลากรฝึกอบรมสัมมนาภายนอก การพัฒนาบุคลากรโดยการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาวิชาชีพการตรวจสอบ โดยการจัดการฝึกอบรมด้านการตรวจสอบโดย การนำแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดและเหมาะสม (Best practice) มาถ่ายทอด อาทิ ความรู้เบื้องต้นในการตรวจสอบ เทคนิคการตรวจสอบ และการจัดทำกระดาษทำการ การเขียนรายงาน ตลอดจนการบริหารงานตรวจสอบของสายงานหลัก ๕ ลักษณะงาน คือ การตรวจสอบด้านการเงิน การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการดำเนินงาน การตรวจสอบสืบสวน การตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบด้านงบประมาณทั้ง ๓ ด้าน คือ การตรวจสอบงบการเงินตามระบบ GFMS ของส่วนราชการ การตรวจสอบงบการเงินของรัฐวิสาหกิจ และบริษัทจดทะเบียน การตรวจสอบงบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ส่วนงานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเงินช่วยเหลือจากธนาคารโลก จำนวน ๓๓๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ เพื่อดำเนินโครงการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรและการตรวจสอบภาครัฐ จำนวน ๗ โครงการ โดยมีโครงการฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงานดำเนินการแล้วเสร็จ ส่วนอีก ๒ โครงการ คาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้ภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๔ นอกจากนี้ ได้เข้าร่วมประชุมในระดับนานาชาติ เพื่อเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์กับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนานาชาติและองค์กรต่างประเทศ อาทิ การประชุมสมัชชาองค์กรสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งเอเชีย เป็นต้น